

får mulighed for at vinde frem på det danske banenet, vil DSBs effektivitet og konkurrencedygtighed være afgørende faktorer for jernbanens succes i Danmark.

Den økonomiske genopretningsplan, som blev vedtaget af DSBs bestyrelse i efteråret 1996, og som indeholdt skærpede krav til økonomistyring, effektivitet og rationaliseringer i alle dele af DSB, har haft en gunstig effekt, bl.a. på driftsresultatet i 1997.

Med supplementsaftalen om statsvirksomheden DSB af 24. oktober 1996 blev det parallelt til den økonomiske opstramning besluttet senest ved udgangen af 1998 at omdanne DSB til en selvstændig offentlig virksomhed efter Post Danmark-modellen.

Hensigten med omdannelsen af DSB fra en statsvirksomhed til en selvstændig offentlig virksomhed er at fremme en forretnings- og kundeorientering af virksomheden, dens ledelse og dens interne beslutningsprocesser. Der er på dette punkt tale om en naturlig videreførelse af den udvikling, som blev igangsat med etableringen af en bestyrelse for statsvirksomheden DSB med lov nr. 230 af 4. april 1995 om styrelsen af DSB m.v.

Hertil kommer, at der med indførelsen af konkurrence i sektoren bør skabes den klareste mulige adskillelse mellem virksomheden DSB på den ene side og trafikministeren, som indkøber af jernbanetrafik og regulerende myndighed, på den anden. Med overgangen fra statsvirksomhed til selvstændig offentlig virksomhed præciseres beføjelserne for bestyrelsen af DSB på den ene side og trafikministeren som ejer af virksomheden på den anden side, idet reglerne i aktieselskabsloven m.v. i væsentlig grad følges.

Endelig er det hensigtsmæssigt, at statsvirksomheden DSB kommer til at virke inden for årsregnskabslovens rammer, således at virksomhedens resultat afspejler årets faktiske forbrug af økonomiske ressourcer, herunder afskrivninger på togmateriel, m.v. Herved øges gennemsigtigheden omkring virksomhedens økonomiske stilling, og DSB sidestilles med konkurrenter organiseret i selskabsform. Desuden er omlægningen en forudsætning for, at kontraktstyringen af den trafik, der udføres som offentlig service, kan komme til at fungere. I kontrakterne vil det være transportproduktionen, der honoreres. Den er netop en funktion af det faktiske resourceforbrug.

Mens der således er en række begrundelser for at omdanne statsvirksomheden DSB til en selvstændig offentlig virksomhed, er der samtidig behov for at bevare en indsigt og kontrol med virksomhedens dispositioner, der er mere vidtgående end den, der normalt gælder, f.eks. for statslige aktieselskaber.

Det skyldes for det første, at langt den største del af DSBs aktiviteter indtil videre vil bestå i at udføre passagertrafik som offentlig service med et betydeligt tilskud fra staten og på grundlag af en kontrakt, der er forhandlet og ikke afprøvet på markedet gennem et udbud.

For det andet vil DSB i henhold til forslag til lov om jernbanevirksomhed m.v. skulle varetage en række særlige opgaver som følge af den dominerende stilling, som virksomheden har på jernbaneområdet i Danmark.

Det forudsættes således, at DSB, i det omfang trafikministeren bestemmer det, stiller rullende materiel til rådighed for den trafik udført som offentlig service, der bringes i udbud. DSB varetager desuden rollen som ejer og forvalter af stationer og kombiterminaler, som er af fælles interesse for alle jernbanevirksomheder og for staten.

På den baggrund lægger dette lovforslag begrænsninger på DSBs handlefrihed. Større investeringsbeslutninger skal godkendes af Folketingets Finansudvalg, ligesom der fastlægges rammer for virksomhedens låneoptagelse. Hertil kommer de rammer, som følger af forslag til lov om jernbanevirksomhed m.v., vedrørende regnskabsreglement og kontrakter om trafik udført som offentlig service m.v., og som principielt gælder alle jernbanevirksomheder.

2. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indebærer, at statsvirksomheden DSB etableres som en selvstændig offentlig virksomhed, DSB, med det formål at drive jernbanevirksomhed samt anden virksomhed, som ligger i naturlig forlængelse heraf. DSB kan oprette datterselskaber m.v. og udøve internationale jernbaneaktiviteter.

DSBs virksomhed, herunder trafik udført som offentlig service og anden jernbanetrafik, skal drives på forretningsmæssigt grundlag. Udførelse af trafik som offentlig service vil blive baseret på kontrakter herom med trafikministeren.

Staten indskyder den af statsvirksomheden DSB hidtil drevne virksomhed med tilhørende aktiver og passiver i den selvstændige offentlige virksomhed DSB, der som hovedprincip indtræder i samtlige statsvirksomhedens rettigheder og forpligtelser.

I henhold til lovforslaget skal DSB ledes af en bestyrelse på 9 medlemmer. Trafikministeren bliver DSBs enejer og vil som følge heraf udøve de beføjelser, der tilkommer generalforsamlingen i et aktieselskab. Således fastsætter trafikministeren DSBs vedtægter og udpeger 6 ud af 9 bestyrelsesmedlem-